



SEMINARIUM VARADIENSIS

Anul V
Numărul
15 (41)
Februarie
2009

Realizat de Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, Oradea

PRECUM OI ÎN MIJLOCUL LUPILOR

Seminarul este un loc unde un grup de tineri se pregătește în vederea primirii preoției. În optica Bisericii, acesta trebuie să fie suficient de etanș, pentru a facilita formarea, studiul, introspecția și meditația profundă, și suficient de deschis pentru a rămâne ancorați în realitate și pentru a avea o măsură corectă a perspectivei în vederea căreia ne formăm.

Mă întrebam în zilele acestea, nu fără o oarecare neliniște, care este realitatea pentru care tinerii viitori preoți se formează și ce mesaje primim asupra aspectelor care vor solicita pe viitor acțiunea și intervenția lor ca preoți?

Probabil acesta este, pentru Biserica noastră, un moment cu totul aparte de delicat: recente controversate legate de tentativa organelor Statului de a emana o lege prin care să desproprietărească în mod arbitrar Biserica Greco-Catolică de bunurile deja pângărite de către persecuția comunistă au arătat, acum parcă mai clar ca niciodată pe tărâmul problemelor profesionale, labilitatea ideii de ordine și de dreptate în această țară. Cel mai trist este aportul adus de către Biserica Ortodoxă în tot acest subiect, aceasta voind să-și asume din nou rolul lui Cain. E într-adevăr trist jocul dublu al acestei Surori, care mai nou repudiază chiar față în față colaborarea, ecumenismul, rugăciunea împreună, alegând de a fi prezentă atât de mult în chestiuni ce țin de influențe politice, de campanii electorale și de manevrarea a opiniei publice. «Sora vitregă» este autoarea a vitregiilor noastre.

Pentru țara noastră este, de asemenea, un timp nefericit. Când stau să-mi amintesc de decembrie '89, de viețile închinat atunci pe altarul libertății noastre și de exuberanța tuturor, punându-le față-n față cu panoplia de fraudă, mizerii, interese, imoralitate și lipsă de perspective pe care țara noastră o etalează astăzi, mi se pare că trăim un scenariu ireal. Ca popor, cum de a fost posibil să generăm atâția șarlatani, vicleni și șmecheri, a căror lucrare se întoarce adesea ca un bumerang împotriva noastră? Și ca simplu exemplificativ, în aceste săptămâni, Occidentul și Italia în special privesc

cu o tot mai mare reticență prezența românească pe teritoriile lor, datorită comportamentului unor emigrați din rândurile noastre (firește, problema este foarte complexă, și ar fi suficient să pornim doar de la numele deloc românești ale multor astfel de infractori).

Bisericile din România, îndeosebi cea majoritară, nu sunt străine de responsabilitatea pentru această stare de lucruri: undeva în misiunea lor, acestea au eșuat și continuă să eșueze... Iar ieșirile în sfera publică, cu dorința de a încuraja legi precum cea mai sus amintită, denotă nu doar inconștiența unei anumite Biserici asupra propriei meniri, ci și pactul ei tocmai cu aceia care ar avea nevoie de evanghelizare și de principii morale solide. O Biserică ce din mamă responsabilă, devine ortac-complice...

Așa arată spațiul pentru care tinerii din Seminar se pregătesc să iasă în calitate de preoți ce vor vorbi despre valorile evanghelice, despre justetea principiilor morale, despre corectitudine și viață în Domnul. Cam acestea sunt perspectivele, care ne arată că, dincolo de imagini și pacte de aparență, trebuie să aducem mereu mai mult societății un mesaj împotriva curentului, un apel care șochează, deranjează, care intrigă. Tocmai pentru că în astfel de stări de lucruri, Evanghelia însăși șochează, deranjează și intrigă.

Și pentru noi, și pentru ei - seminariștii, îndemnul Mântuitorului se repetă astăzi cu neliniștitoare actualitate: „Mergeți, iată vă trimit precum oi în mijlocul lupilor!” (Lc 10,3) A fi preot înseamnă tot mai mult a fi gata să plătești cu propria viață crezul pe care-l proclami. Pentru a forma la așa ceva, Seminarul nu are metode și rețete, pentru că rețete gata fabricate pur și simplu nu există. Rețeta poate consta doar în a ne dăruii toți talanții, cu șiretenia șerpilor și blândețea porumbeilor, ancorându-ne mereu în Domnul, promisiunea dincolo de orice certitudine omenească.

Pr. Cristian SABĂU
rector

ÎNVAȚĂ

I

„Învață de la apă să ai statornic drum,
Învață de la flăcări că toate-s numai scrum
Învață de la umbră să taci și să veghezi
Învață de la stâncă cum neclintit să crezi.
Învață de la soare cum trebuie să spui,
Învață de la piatră cât trebuie să spui,
Învață de la vântul ce adie pe poteci
Cum trebuie prin lume de liniștit să treci.
Învață de la toate căci toate-ți sunt surori
Să treci frumos prin viață și tot frumos să mori.

II

Învață de la vierme că nimeni nu-i uitat
Învață de la nufăr să fii mereu curat.
Învață de la flăcări ce-avem de ars în noi
Învață de la apă să nu dai înapoi
Învață de la umbră să fi smerit ca ea
Învață de la stâncă să-nduri furtuna grea
Învață de la soare ca vremea să-ți cunoști
Învață de la stele că-n cer sunt multe oști.
Învață de la toate căci toate-ți sunt surori
Să treci frumos prin viață și tot frumos să mori.

III

Învață de la greier când singur ești să cânți
Învață de la lună să nu te înspăimânți
Învață de la vultur când umerii ți-s grei
Și du-te la furnică să vezi povara ei.
Învață de la floare să fi gingaș ca ea.
Învață de la oaie să ai blândețea sa.
Învață de la păsări să fi mai mult în zbor.
Învață de la toate ca totu-i trecător
Ia seama fiu al Jertfei prin lumea-n care treci,
Să-nveți din tot ce pierde cum să trăiești în veci!”

Rudyard Kipling



AM ÎNVĂȚAT CĂ:

- ar trebui să mă bucur că Dumnezeu nu-mi dă tot ceea ce îi cer;
- micile întâmplări zilnice fac viața mai frumoasă, mai spectaculoasă;
- sub scutul cu care ne acoperim, cineva vrea să fie apreciat și iubit;
- ignorând faptele, situația nu se schimbă, mai mult, nici nu se rezolvă;
- toți oamenii noi pe care îi întâlnești merită să fie salutați cu un zâmbet;
- până nu te îndrăgostești nimeni nu-ți pare perfect;
- ocaziile nu sunt niciodată pierdute, altcineva le va lua pe cele pe care tu le-ai omis;
- aș vrea să le fi spus celor dragi că îi iubesc, înainte de a fi prea târziu;
- ar trebui să avem vorbe blânde și tandre căci mâine s-ar putea să fim nevoiți să le înghițim;
- dragostea, nu timpul vindecă toate rănilor;
- viața e uneori grea DAR EU SUNT MAI TARE dacă voința mea este și ea MARE! ADU-ȚI AMINTE ȘI ÎNVAȚĂ, că în toate Domnul este VIAȚĂ, prin noi El trăiește și pacea Sa ne-o împărtășește.

**Florin ILUȚA
Masterand**

În luna ianuarie 2009, redacția revistei Seminarium Varadiensis a primit de la Florin Iluța acest articol pentru a fi dat spre publicare. Din nefericire, Florin a decedat în seara zilei de 4 februarie. El era licențiat al Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea și urma cursurile de masterat în cadrul aceleiași facultăți. Publicarea acestor cugetări constituie un ultim omagiu adus de formatori, de colegii seminariști celui ce a fost Florin Iluța. Articolul este cu adevărat un testament spiritual cu o valoare de necontestat, este un rezumat al lucrurilor pe care Florin le-a învățat atât în Seminar cât și acasă. Am dori să-i mulțumim pentru prețioasa moștenire pe care ne-a lăsat-o, dar pentru că acest lucru nu mai este posibil îl vom pomeni în rugăciunile noastre, rugându-L pe Domnul să-l aibă în pază.

Pe această cale dorim să transmitem sincere condoleanțe familiei îndurerate.

„NU TE TEME TURMĂ MICĂ”

„Acum a sosit ceasul eroismului pe pământ românesc. Biserica Română Unită cu Roma Greco-Catolică, expresie a culturii naționale și a tradiției catolice, reprezintă prezența autentică a Mântuitorului printre noi, și prin Cristos suntem persecutați și noi. Cetatea lui Isus din România este atacată acum de fiii întinericului. Să luptăm pentru moștenirea de adevăr și lumină care ne-a fost lăsată de strămoși, să luptăm pentru singura cale de salvare a omului: Biserica Unită cu capul ei, Isus Cristos.”(Episcop Ioan Suci)

Am început prin a-l cita pe Preasfințitul Suci, acum, când Biserica noastră, după o scurtă perioadă de libertate, este din nou persecutată subtil, încercându-se a i se lua tot ceea ce deține. Mă întreb: oare de ce? Probabil pentru că cei care au comandat persecuția Bisericii Greco-Catolice din 1948 mai sunt încă în viață și încearcă neîncetat să facă tot ce le stă în putință pentru a reduce la tăcere, pentru a trece în non-existență Biserica Română Unită cu Roma-- Greco-Catolică. Aceștia dețin funcții înalte în țara noastră, începând de la președinția diferitelor partide(cu orientare comunistă) și ajungând să contamineze și ierarhia bisericească ortodoxă (episcopi, mitropoliți) care încă mai suferă de nostalgia comunismului... Oare până când vom fi conduși de pușinii comuniști rămași în viață? Oare când vom mai avea și noi un cuvânt de spus?

Multe scandaluri s-au abătut asupra Bisericii de-a lungul istoriei, începând cu primele erezii și ajungându-se până la radicalismul curentului secular. În România de azi am putea lesne afirma că există un scandal al ipocriților. E un lucru curios faptul că după căderea comunismului în 1989, la Biserică merg mai puțini oameni decât mergeau în timpul regimului comunist. Motivul cel mai probabil este acela că demnitarii nomenclaturiști care ieri erau ateii convinși, marxiști înverșunați, azi sunt conducători de elită ai ortodoxiei românești. Sunt înconjurați de soboruri de preoți și vorbesc palid despre o Cruce a lui Cristos pe care nici măcar nu au curajul să o privească datorită conștiinței spălate în noroi pe care o au. Sunt buni creștini fără să fie botezați... Sunt creștini și democrați fără să știe până la capăt rugăciunea „Tatăl nostru”... Acesta este un scandal ireparabil mai ales pentru noi, tinerii români. De aceea ipocriții sunt „împotriva noastră”.

De multe ori auzim că unii spun: s-a stricat totul în jurul nostru... vezi ce lucruri rele face democrația! Asta nu este adevărat! Pentru crimele ce sunt făcute azi, mințile criminale au fost educate timp de 50 de ani în școala comunistă. Cu alte cuvinte, cine a fost sfânt în decembrie 1989 nu poate să devină tâlhar și criminal în ianuarie 1990. În fond nu numai comunismul este

rău, ci mai ales mințile comuniste îndoctrinat care au supraviețuit Revoluției târându-se prin canale pentru a nu fi deconspirați.

Trăind într-o familie cu profunde rădăcini greco-catolice, simt acum reiterându-se o vorbă a străbunicului meu: „Biserica asta mică suferă iar, dar suferința asta îi va aduce mari bucurii”. Virtuțile pe care această Biserică prin preoții ei le-a sădit în mine m-a făcut să o iubesc enorm. Bisericii Ortodoxe i-a lipsit în anii comunismului puterea morală de a-i converti pe Uniți la ortodoxism, astfel că i-a subjugat, dar greco-catolicii au făcut întocmai precum zice Mântuitorul: „Luați jugul Meu asupra voastră, și învățați de la Mine, căci Eu sunt blând și smerit cu inima; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre” (Mt 11,29). Furioși probabil pentru că nu le-a reușit tentativa de distrugere a B.R.U., ei nu se dau bătăuți și încearcă din nou.

Reprezentanții ortodoxiei românești încearcă și azi să convingă că ei sunt poziția cea adevărată, tradițională, că religia strămoșească a românilor este ortodoxismul care după ei este cel mai autentic creștinism primit direct de la Cristos, și este cel mai compatibil cu natura poporului român. Ei afirmă că doar credința ortodoxă duce la mântuirea sufletelor. Totuși... să nu împărțim noi locurile Raiului, să lăsăm asta în seama Dumnezeuului Atotputernic. Să nu uităm că Dumnezeu nu poate fi posedat, sechestrat de anumite grupuri sau persoane, ci El este Posesorul. Creștinul catolic trebuie să știe că dragostea trebuie să rămână cu toți și pentru toți, fără ca credința noastră să fie obiectul negocierii. Noi putem convinge pe cineva doar prin viața noastră care este credința autentică și nu prin sterile argumentări sofiste, deoarece noi urmăm îndemnul Domnului care ne-a spus: „lumea să vadă faptele voastre” (Mt 5, 16).

Ajută-ne, Doamne Isuse, prin mijlocirea Maicii Sfinte să nu ne îndoim niciodată de credința noastră. Dă-ne puterea să putem spune într-un glas „CREDINȚA NOASTRĂ ESTE VIAȚA NOASTRĂ” și fă să dispară dezbinarea dintre noi.

Suntem gata să renunțăm la orice, dar nu la risipirea unui tezaur câștigat cu atâtea greutăți pe care martirii noștri l-au zidit cu viața lor. „Binecuvântată ești tu, Biserică Greco-Catolică, curățată prin focul suferințelor. Tu ai trecut prin apa botezului, iar acum treci prin focul suferințelor, dar într-o zi vei ajunge la pace”.

Eugen IVUȚ,
ANUL -II-

MEDITAȚIE PERSONALĂ

Vin clipe în viața noastră în care avem nevoie de liniște, de spațiu... Vin clipe în care ne descoperim atât de împrăstiați și de străini de noi înșine, fragmentați în mii de bucățele, răniți în delicatețea noastră, violați în intimitatea noastră...

În aceste momente vedem cine ne iubește cu adevărat și spre cine ar trebui să ne îndreptăm... Atunci simțim nevoia de spațiu, de un loc propriu: o oază de pace, departe de lumea sufocantă și gălăgia frenetică a realității exterioare. Atunci începem să ne cufundăm în mod tainic în noi înșine, tot mai adânc, tot mai adânc înspre izvorul iubirii divine, spre chipul lui Dumnezeu, spre glasul Său mângâietor ce ne vorbește în inimii.

Astfel ni se descoperă noi lumi, noi tărâmurile ale propriei noastre ființe: întinse câmpii verzi pline de flori pe care să ne plimbăm în voie, ținându-ne de mână cu El, cu Isus! Aici descoperim adevărata realitate a rugăciunii, a meditației, a iubirii... Aici ne putem cufunda în oceanul iubirii christice!

Închiși în cămăruța noastră, dar liberi, atât de liberi... înălțându-ne prin văzduh împreună cu Isus! Aici simțim și ungera Spiritului Sfânt, primim din abundență darurile Sale, aici ne naștem din nou, devenim Ființe noi în Domnul. Tot, absolut tot putem găsi într-un loc atât de aproape, atât de bine ascuns în inima noastră... Aici redevenim copii, redeschidem ochii... aici parcă simțurile se trezesc la viață, totul este atât de minunat, atât de luminos, de perfect, de pur .

Drumul până în străfundurile noastre nu este întotdeauna ușor, cere abandon complet în mâna Domnului și o urmare fidelă a voinței Lui . Odată ce ne-am decis a urma acest drum, începe procesul de purificare la toate nivelele: trupesc, mental și spiritual. Ne eliberăm de toate gunoaiile ce le-am primit, ce ni le creăm zilnic prin ignoranță, prin păcat... Purificarea mizeriei, a prostiei, a negativității este un proces dureros, dar această durere ne arată că suntem vii și că Dumnezeu lucrează în noi.

Trebuie să acceptăm aceste dureri fiind încredințați că sunt spre bine și spre desăvârșirea noastră. Să mărturisim că Domnul are grijă de noi și că El ne va da cele trebuincioase atât vieții noastre spirituale cât și celei materiale, căci „El este mântuirea noastră și Dumnezeuul nostru” (Ps 41, 5).

Să începem să credem în cuvintele: „cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide” (Lc 11, 8) și „deci, dacă voi, care sunteți răi știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu atât mai mult Tatăl vostru care este în ceruri vă va da Spiritul Sfânt celor care îl cer” (Lc 11, 13).

Abia atunci vom începe să descoperim cine suntem cu adevărat, vom descoperi ce ființe minunate suntem, aici, în spațiul sacru al inimii... aici vom învăța înțelepciunea, compasiunea, caritatea și speranța. Atâtea haruri vom primi și sămânța aceea mică de muștar va crește într-o plantă frumoasă.

Numai în intimitatea inimii vom putea împlini porunca iubirii: „să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu tot sufletul tău [...] să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși” (Mt 22, 37-39).

În încheiere nu pot să vă doresc altceva decât frumoasele cuvinte ale lui Kahlil Gibran despre iubire:

*„Când Iubirea vă face semn,
urmați-i îndemnul,
Chiar dacă drumurile-i sunt
grele și prăpăstioase.
Și când aripile-i vă cuprind,
supuneți-vă ei,
Chiar dacă sabia ascunsă-n*

penajul-i v-ar putea răni.

*Iar dacă vocea-i vă vorbește, dați-i crezare,
Chiar dacă vocea-i ar putea să vă sfarme
visurile, asemenea vântului din miazănoapte care vă
pustiește grădinile.*

*Fiindcă, precum iubirea vă încunună, ea trebuie
să vă și crucifice. Precum vă face să creșteți, ea trebuie
să vă și rezeze uscăciunile.*

*Precum ea se ridică până la înălțimea voastră,
alintându-vă ramurile cele mai fragile care fremătă în
lumina Soarelui,*

*Tot la fel va răzbate până în adâncul rădăcinilor
voastre, zdruncinând încheștarea lor cu pământul.*

*Asemeni snopilor de grâu, ea vă seceră.
Vă treieră pentru a vă descoji,
Vă vântură spre a vă curăța de pleavă,
Vă macină până la înălbirea făinii,
Vă frământă până ajungeți foarte supuși,
Ca apoi să vă hărăzească focului său și să puteți
deveni pâinea sfântă la ospățul divin”.*

Andrei DUMA
ANUL -II-



PAPA IOAN PAUL I

Albino Luciani, Papa care zâmbea totdeauna, s-a născut la data de 17 octombrie 1912, în Forno de Canale actualul oraș Canale d'Agordo, în provincia Belluno, regiunea Veneto, din nordul Italiei. A fost fiul lui Giovanni Luciani și al soției sale Bortola Tancon. A avut o soră, pe nume Nina, și un frate, pe nume Edoardo.

Contribuțiile la educația acestuia le-au adus pe rând Seminarul Minor și mai apoi cel Major al diecezei de Belluno. Albino Luciani a fost sfințit ca preot al Bisericii Romano-Catolice la data de 7 iulie 1935. Ulterior, lui Luciani i-a fost conferit titlul de Doctor în Teologie Sacră al Universității Pontificale Gregorieni din Roma. El a slujit ca vice rector al Seminarului Diecezan din 1937 și până în 1947, totodată predând noțiuni de teologie dogmatică, teologie morală, drept canonic și artă sacră.

În anul 1948 a fost numit pro vicar general, iar în 1958, cu puțin înainte de a fi consacrat episcop, a fost numit vicar general al diecezei sale. Treapta episcopatului a primit-o de la Papa Ioan al XXIII-lea tot în anul 1958, iar regiunea în care și-a desfășurat activitatea ca ierarh este Vittorio Veneto. Ca episcop, a participat la toate sesiunile Conciliului II Vatican desfășurate pe perioada 1962-1965.

La data de 15 decembrie 1969 a fost numit Patriarh al Veneției de către Papa Paul VI, dar a început să conducă eparhia în mod efectiv de la data de 3 februarie 1970. În cadrul Consistoriului din 5 martie 1973, Papa Paul al VI-lea l-a ridicat la rangul de Cardinal. Ioan Paul I a fost primul Pontif care și-a ales două nume, prin aceasta realizând un act de onoare în cinstea celor doi predecesori ai săi direcți, Papa Ioan al XIII-lea și Papa Paul al VI-lea. Totodată, el a fost primul, și până în momentul de față singurul, Papă care a utilizat formula „întâi” în titulatura oficială a numelui său. Era o persoană tăcută, modestă, cu un simț al umorului extrem de amical. Întrucât a murit prea devreme pentru a putea lăsa în urma sa o moștenire de substanță în ceea ce privește viața și dezvoltarea Bisericii, Papa Ioan Paul I este adesea comparat, datorită prieteniei sale cordiale

și a smereniei de care dădea dovadă, cu „Bunul Papă Ioan”, popularul Papă Ioan al XXIII-lea.

Prin mesajul din cadrul slujbei Angelus („Îngerul Domnului”) din 27 august 1978, rostit în prima sa zi de pontificat, el a impresionat întreaga lume prin prietenia sa naturală. O altă trăsătură de caracter ce i-a impresionat pe catolici a fost smerenia sa deosebită. Un prim exemplu constând în jena pe care a simțit-o atunci când Papa Paul al VI-lea și-a luat stola și a așezat-o



pe umerii lui în vremea când viitorul Papă era Cardinal. Ioan Paul I își amintește acest moment în primul său Angelus: „Papa Paul al VI-lea m-a făcut să înroșesc până la rădăcinile firelor de păr, în prezența a 20.000 de oameni, pentru că și-a dat jos stola și a așezat-o pe umerii mei. Niciodată nu am înroșit atât de mult”. Albino Luciani impresiona prin duioșia, simplitatea și umilința sa. Era calități pe care credincioșii le-au remarcat și le-au apreciat încă din perioada când era Patriarh de Veneția. De altfel, moto-ul său episcopal, luat de la

Sfântul Carol Borromeu, era “Humilitas”.

Papa Ioan Paul I a fost cu adevărat un Papă „paroh al lumii”, care uimea prin capacitatea lui de a le vorbi tuturor, de a se face înțeles de toți, chiar și de cei mai mici. Un exemplu, în acest sens, sunt cuvintele pe care le-a pronunțat la rugăciunea „Îngerul Domnului” de duminică, 17 septembrie 1978. Pe 20 septembrie, a scris o scrisoare episcopatelor din Chile și Argentina, aflate la un pas de război, Ioan Paul I devenind astfel un constructor al păcii. Acest efort în favoarea păcii a fost apoi reluat de Papa Ioan Paul al II-lea.

La doar 33 de zile după alegere, Papa Ioan Paul I a murit subit datorită unui infarct miocardic, diagnostic care însă nu este bazat pe rezultatul unei autopsii. Lipsa autopsiei a condus la apariția unor teorii ale conspirației privind decesul Papei, în ciuda faptului că neefectuarea acesteia este practica obișnuită la Vatican în cazul decesului unui Papă, și chiar legea Vaticanului interzice efectuarea acestei operațiuni.

Daniel IȘTOAN

ANUL -II-

ISTORIA MUZICII BIZANTINE (II)

Apariția școlilor, denumite mai târziu “schola cantorum”, și a psalților va determina apariția primelor documente scrise, momentul când muzica începe să-și contureze personalitatea distinctă. Apariția psalților și a școlilor în care ei se pregătesc este urmată de înregistrarea primelor colecții de texte cultice, numite tropologhioane (colecții de tropare), condacarii sau condacarioane (colecții de condace), sau antologhioane, flosilegii. Ele sunt date în secolele V-VI.

Printre cele mai importante atestări ale muzicii în primele secole ale creștinismului trebuie amintite măcar cele aparținând proconsulului Pliniu cel Tânăr, apologetului Aristide, pelerinei Eucheria (Silvia) și istoricilor Eusebiu de Cezareea și Tertulian. De exemplu, conform mărturiei lui Caius Plinius Secundus, în secolul al II-lea creștinii “cântau alternativ un imn lui Cristos, ca unui Dumnezeu” (carmenque Christo quasi deo dicere secum invicem).

Extinderea formelor cântate în serviciile de cult este determinată de continua diversificare a timpurilor liturgice, prin adăugarea unor noi sărbători, dar și de lupta contra ereziilor și pentru păstrarea adevăratei credințe.

În primele veacuri ale creștinismului, se conturează și cele dintâi forme și genuri ale muzicii noii doctrine. Vom începe această primă izbitură de inventariere a formelor și genurilor creștine primare cu cele moștenite de la cultul mozaic.

Astfel, cultivarea psalmilor este expusă, după documentele și investigațiile cunoscute, ca fiind cuprinsă între cele două extreme: menținerea lor în perioada persecuțiilor și despărțirea lor de acompaniamentul instrumental, pe de-o parte, și elogierea cântării lor, pe de altă parte. Sfântul Vasile cel Mare afirmă că psalmii cântați dau liniște sufletului, ei fiind aducători de pace, calmează gândurile tulmutoase și turbulente, dau liniște sufletelor agitate, susțin prietenii, fiind calea principală de reconciliere chiar a dușmanilor.

Primele genuri, ce se cristalizează în cultul creștin, se confundă între ele, dar în timp ele căpătând trăsături specifice-unul dintre acestea având în vedere evoluția melismatică, ornamentală a melodiei, care se desprinde tot din psalmi și anume din vocalizele ce se cântă pe cuvântul de încheiere “aleluia”. Din aceste începuturi ale melodiilor melismatice se vor dezvolta cântecele spirituale, iar mai târziu vor evolua spre noile forme numite “jubilații”. O altă formă preluată din muzica ebraică, dar în care se vor aduna și experiențe orientale, este cea a recitativului,

întâlnit în citirea Evangheliei și a Apostolului, dar extins în rostirea ecteniilor.

Formele primare de psalmodii (psalmii și cantilene), imnuri (cuprinzând versete, litanii) și cântece spirituale, nedelimitate între ele, sunt dublate de diversele tipuri de cântare: solo psalmodic, cântarea responsorială (solo și cor), cântarea corală antifonică. Evident că este vorba de un sistem monodic vocal sau omofon, la care participă două grupuri corale. De exemplu, în cântul responsorial, care provine și el din cel mozaic, precentorul este înlocuit cu diaconul, psaltul și comunitatea fiind similare, textele devenind din ce în ce mai diferite.

Toate aceste tipuri de cântare vor constitui cea dintâi formă a cultului creștin, care este Liturghia, una din cele mai vechi (cumulând toate aceste elemente) rămânând, după câte se pare, cea a lui Ambrozie, episcopul Milanului și menținută în practica apuseană până în zilele noastre. Etapa următoare de după acest moment înregistrat în jurul anului 350 o constituie “Antifonarul gregorian”, introdus la sfârșitul secolului al V-lea.

Cele șapte sinoade (concilii) ecumenice, chiar dacă nu au abordat expres problemele muzicale (sinodul al II-lea, de la Constantinopol (381), combate erezia ariană, sinodul al III-lea, de la Efes (431), condamnă nestorianismul, cel de-al IV-lea sinod ecumenic, de la Calcedon (451), condamnă monofizismul promovat de eutihieni, cel de-al V-lea, din Constantinopol (553), impune definitiv, în cadrul Liturghiei, cântarea “Unule născut”, cel de-al VI-lea, de la Constantinopol (680-681), respinge monoteismul, iar cel de-al VII-lea, de la Niceea (787), respinge iconoclasmul și hotărăște ca “Simbolul credinței” sau “Crezul” să fie rostit sau cântat în cadrul Liturghiei) au acordat o importanță deosebită acestora, stabilind ca muzica practică în cultul liturgic să fie cuviincioasă, să se facă cu vrednicie, de oameni pricepuți și inițiați, exemple de trăire spirituală. Prevederile canoanelor ajung să precizeze cum trebuie să fie cântarea: naturală, nici guturală, nici nazală, nici alene. Tonurile înalte sunt potrivite dar numai dacă sunt adaptate la posibilitățile vocale ale cântărețului.

În numărul viitor al revistei va fi prezentată o scurtă sinteză cronologică a unor puncte de vedere sau concepții privitoare la cântarea liturgică.

Paul CERNUCAN

ANUL -II-

SFÂNTUL IOAN VIANNEY

-150 de ani de la moarte-

Pe Jean-Baptiste Marie Vianney îl cunoaștem mai ales sub numele de <Parohul din Ars>. S-a născut la Dardilly (1786), în apropiere de Lyon, într-o familie modestă de fermieri. A urmat doar câteva clase, copilăria și adolescența și-a petrecut-o lucrând alături de tatăl său. La 17 ani a simțit chemarea spre preoție. Parohul din Ecully, de care aparținea cătunul natal, îl ia pe lângă el și îl introduce în studiile seminariale. Dar, cum peste Franța și Biserica sa trece valul de violențe al Revoluției, violențe care au lăsat răni dureroase, pregătirea viitorilor preoți se făcea cu mare dificultate. Considerat dezertor din armată pentru că nu s-a prezentat la recrutare, tânărul Vianney și-a continuat studiile în secret până la amnistia din 1810, când a intrat în Seminarul din Verrieres, de la care s-a transferat în cel de la Lyon. Nu a strălucit la studii, avea dificultăți mari la anumite discipline, mai ales la teologie și la filozofie, părea a fi cel mai incult și a fost chiar eliminat din institut. Acest fapt a determinat pe unul dintre profesori să-i mărturisească Episcopului: „Păcat, omul acesta este un model de pietate!” Episcopul a exclamat: „Atunci eu îl reprimesc și Dumnezeu va face restul”. Vicarul General a subliniat o realitate a acelor timpuri, dar, poate, a tuturor timpurilor: Biserica are nevoie „nu doar de preoți erudiți, ci și de unii sfinți”. Încheindu-și studiile, la 29 de ani a fost sfințit preot. Nu i s-a dat însă dreptul să mărturisească, fiind considerat incapabil să aprecieze conștiințele penitenților.

Trei ani a fost ajutor de preot pe lângă parohul Balley din Ecully, care, de altfel, a fost primul care i-a observat sfințenia. După această ucenicie a fost numit preot la Ars, un sat mic, cu doar 230 de locuitori, din regiunea Dombes. Sat sărac, dar bogat în cărciumi... Tânărul preot a reușit în 10 ani să transforme complet localitatea, încât „cărciumile erau goale, dar biserica plină”, iar despre bunătatea și ingenozitatea parohului se vorbea până departe.

Timp de 42 de ani a dus o viață sfântă. Își începea ziua cu rugăciuni, oficia Sfânta Liturghie, mărturisea, dacă era cazul, până noaptea târziu. Uneori rămânea în confesional 16 ore. Avea darul de a sesiza dificultățile personale, de a citi tainele inimii, avea și intuiția și profeția unor evenimente. Ducea o viață austeră, dăruind, dăruindu-se, meditând, predicând și studiind-considera că știința împreună cu sfințenia sunt „podoabele” preotului. Studiul și scrisul le făcea în sacristie, la numai doi pași de altar, sub privirile Mântuitorului. Întreaga lui forță îi venea de la Sfânta Euharistie. Iubirea lui pentru Sfânta Euharistie era atât de puternică, încât se poate spune că Sfânta Euharistie a format pe preotul, pe catehetul, pe apostolul și pe predicatorul din Ars (au rămas 6 volume de predici

scrise de Sfântul din Ars). În timpul anilor de pastorație a deschis în Ars o școală și un orfelinat, având mereu în fața ochilor suferințele și nevoile celor mai năpăstuiți.

Mulțimile îl căutau, oameni din toate treptele sociale și de toate nivelele intelectuale de pe tot cuprinsul Franței au ingenuncheat în fața lui. Un avocat venit din Paris, la înapoiere fiind întrebat ce a văzut la Ars, a răspuns: „Pe Dumnezeu într-un om”.

Statul i-a acordat multe distincții, chiar și Ordinul Imperial al Legiunii de Onoare, dar le-a refuzat pe toate în afară de canonicatul oferit de Episcopul său.

S-a stins din viață la 73 de ani, în ziua de 4 august 1859. Parohul din Ars a fost beatificat de Papa Pius al X-lea, în 1905, și, în 1925, canonizat de Pius al XI-lea.

În 1929, Sf. Ioan Maria Vianney a fost declarat Patron al tuturor parohiilor din lumea catolică (de orice rit). Astăzi, paroh în Ars este Pr. Philippe Perdrix, al optulea succesor al Sfântului Ioan Vianney. Preotul de acum ne mărturisește că a fost destul de neliniștit la această numire simțind că nu va putea fi „Parohul din Ars”. A alergat la confesorul său să-i destăinuiască temerile. Acesta i-a spus: „Îngenunchează!...Și lasă toate să se facă...! Această mărturisire i-a schimbat viața...

Ca și „bunicul” își petrece mult timp mărturisind. O face în sacristie, unde, pe unul din pereți, a scris cuvintele Sfântului Paroh: „Când mergi la mărturisire, se poate spune că-l dai jos de pe cruce pe Isus”.

Cunoaște toate durerile oamenilor, pe ale tinerilor care fac pactul cu diavolul pentru reușita la bacalaureat, pe ale celor care au insultat-o pe Preacurata, sau neliniștea femeilor care au recurs la avort și acum nu le vine să creadă că au fost iertate de Dumnezeu și-i spun preotului: „Vă rog să repetați, am atâta nevoie să mai aud!” Grei de păcate, cei ce se mărturisesc pleacă având pe buze surâsul luminos din dimineața Învierii.

Pr. Perdrix amintește o realitate dureroasă a zilelor noastre, neîntâlnită în timpul Sfântului Paroh: o criză profundă a credinței, păgânismul: oamenii s-au obișnuit să trăiască fără Dumnezeu. Mai ușor acceptă pe Isus-omul decât pe Dumnezeu - Mântuitorul, azi aproape dispăre conștiința păcatului.

Și totuși, la Ars, continuă să vină mereu oamenii... Mulți, foarte mulți au sufletele rănite, aduc cu ei suferințe nemaiauzite. Confesorului, oamenii îi mărturisesc, îngemănate, durerea și păcatul și nu e ușor discernământul, nici mișcarea conștiinței.

Taina Sfintei Euharistii, iubirea lui Dumnezeu pentru oameni, aici, la Ars, își arată puterea și bunătatea. Și azi, ca și atunci când era paroh Pr.Vianney, cei care vin să-l caute pe Dumnezeu se înapoiază „cu mâinile pline de daruri”.

REDACTIA

HARAMUL SEMINARULUI

Vineri, 30 ianuarie 2009, a fost o zi deosebit de importantă pentru Seminarul orădean, dar nu numai. Importanța acestei zile s-a datorat sărbătoririi hramului Seminarului, odată cu sărbătorirea celor „trei mari dascăli și Ierarhi, Vasile Grigore și Ioan”.

De fapt sărbătoarea a început cu o seară înainte, cu Vecernia Mare a hramului, iar în ziua următoare a continuat cu Utrenia și cu Sfânta Liturghie Arhierescă celebrată de Prea Sfinția Sa, Virgil Bercea, la orele 11 și 30, la care au fost prezenți nu mai puțin de treizeci de preoți concelebranți. A fost o celebrare mai specială deoarece în cadrul acesteia, Preasfințitul a hirotonit întru lectorat trei seminariști din anul III, și anume: Marius Chiriloaiei, Anton Rus și Emil Bandici.

Cuvântarea Preasfințitului Virgil a fost marcată atât de Evanghelia zilei, cât și de proiectul de lege care vizează deposedarea Bisericii Greco-Catolice de bunurile care i-au fost confiscate în 1948. Discursul a fost unul de factură încurajatoare. Preasfinția Sa a spus că puși în fața acestui proiect de lege care vrea să readucă la tăcere Biserica noastră, noi nu trebuie să încetăm să fim lumina lumii. Să avem grijă ca lumina noastră să nu fie ascunsă sub obroc, ci să o păstrăm la vedere. Să urmăm întotdeauna exemplul martirilor prigoanei comuniste și, în ciuda tuturor vicisitudinilor, să fim întotdeauna gata să ne jertfim viața pentru Isus Cristos și pentru Evanghelia Sa.

Ultimul eveniment din cadrul acestei sărbători l-a constituit un îmbelșugat prânz la care au fost invitați să ia parte toți cei care au participat la Sfânta Liturghie.

REDACTIA



COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator: pr. Cristian SABĂU

Redactor: Marcel AUȘAN

Din redacție: Otilia BĂLAȘ, Iulian BOGLUȚ, Alin PAPIȚ

ADRESA REDACȚIEI

Seminarul Teologic Greco-Catolic O.P. 1, C.P. 213, Oradea, Bihor, România.

E-mail: seminarium2004@yahoo.com